

Asia: VN/5386/2020-VM-152

Lausuntopyyntö ehdotuksesta julkisen hallinnon API-periaatteiksi

1.1 Tarjoa ja hyödynnä tietoja pääsääntöisesti ohjelmointirajapintojen kautta

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Tärkeä periaate, joka on olennainen tietoa kysytään vain kerran -hallitusohjelmatavoitteen kanssa. Muistutamme myös koko ajan suosittumasta 'API first' -ajattelusta, jossa tuotteelle / palvelulle suunnitellaan ensin API ja vasta sen jälkeen itse tuote / palvelu.

1.2 Määritä ohjelmointirajapintojen tarjoamiselle ja hyödyntämiselle tavoitteet ja hanki riittävät resurssit

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Ehdotamme selvitettäväksi keskitetyn API-hallinnan ja tuen resurssointia esimerkiksi DVV:lle.

1.3 Varmista hankinnoissa yhteentoimivuus muiden tietojärjestelmien kanssa

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

1.4 Edistä sisäistä ja ulkoista yhteistyötä

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Tärkeä periaate, jossa yksi olennainen ulottuvuus on 'nöyryys' myöntää, että parhaat ideat eivät synny aina oman organisaation sisällä, esimerkiksi miten dataa / APIa kannattaisi käyttää. Toinen tärkeä asia ulkoiseen yhteistyöhön on ns 'kehittäjäkokemus' / Developer eXperience (DX), joka vertautuu käyttäjäkokemukseen (UX / User eXperience) - jos API:t ovat vaikeakäyttöisiä ja huonosti dokumentoituja, niin kehittäjät eivät niistä innostu.

2.1 Kehitä ohjelmointirajapintoja tarvelähtöisesti

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Tärkeä periaate, jossa korostamme rohkeutta ja nöyryyttä kysyä sidosryhmiltä mitä te haluaisitte.

2.2 Määritä ohjelmointirajapintojen tarjoamiseen ja hyödyntämiseen liittyvät roolit, tehtävät, vastuut ja toimintamallit.

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

2.3 Kuvaa ohjelmointirajapintojen muodostama kokonaisuus

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

2.4 Tunnista ja hallitse ohjelmointirajapintoihin liittyvät riskit

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

3.1 Kehitä ohjelmointirajapinnat avoimilla ja teknologiariippumattomilla standardeilla ja protokollilla

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

3.2 Kuvaa ohjelmointirajapintojen käsittelemät tiedot yhteisten ja yleisten tietomallien mukaisesti

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

3.3 Testaa, versio, dokumentoi ja julkaise ohjelmointirajapinnat

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

3.4 Seuraa ohjelmointirajapinnoille asetettuja mittareita ja muita ominaisuuksia

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Julkisen hallinnon API-periaatteet on hyvä kokonaisuus, josta on todennäköisesti hyötyä rajapintojen avaamista suunnitteleville organisaatioille. Ohessa yhteenvetona mielestämme tärkeitä asioita API-periaatteisiin liittyen, sekä muutamia yleisiä huomioita:

- Tietoa kysytään vain kerran on monivuotinen hallitusohjelmataavoite, joka on edelleen toteutumatta. Rajapintojen avaamisella on keskeinen rooli tämän tavoitteen toteutumisessa.
- Moni tuote / palvelu suunnitellaan nykyään 'API first' filosofialla, jossa API suunnitellaan ennen itse tuotteen / palvelun kehittämistä. Tämän filosofian soisi leviävän myös julkisen sektorin palveluissa.
- Ehdotamme selvitettäväksi keskitetyn API-hallinnan ja tuen resurssointia esimerkiksi DVV:lle.
- EU komissiolla on työn alla useampia asetusehdotuksia, joilla voi olla vaikutuksia API periaatteiden sisältöön. Näitä ovat esimerkiksi Data Governance Act ja Data Act / Business to Government data sharing. Näiden maininta voisi olla paikallaan ja periaatteiden päivitys tarpeen vaatiessa.
- Uusi nouseva ilmiö on pehmeän digitaalisen infrastruktuurin esiinmarssi. Siinä missä fyysinen kova infrastruktuuri koostuu teräksestä, betonista, kaapeleista, laitteista jne, digitaalinen 'pehmeä' infrastruktuuri rakentuu ennen kaikkea standardoiduista oikeudellisista, teknisistä ja operatiivisista määrittelyistä ja sopimuksista. Niillä mahdollistetaan datan jakaminen ja hyödyntäminen organisaatorajojen yli ja taataan yhteentoimivuus eri järjestelmien kesken. Gaia-X on esimerkki isosta EU-tasoisesta pehmeän infrastruktuurin hankkeesta. API:t näyttävät keskeistä roolia pehmeässä infrastruktuurissa ja Suomen kannattaa pyrkiä olemaan johtava pehmeän infrastruktuurin kehittäjävaltio niin kansallisesti kuin myös EU-tasolla.

Peltola Ville
Teknologiateollisuus ry